Aluehallintovirasto
Etelä-Suomi
Työsuojelun vastuualue

Lausunto
Dnro ESAVI/938/2023

11.1.2023

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Viite
Lausuntopyyntönne 10.1.2023

HE 306/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työturvallisuuslain muuttamisesta

Lausunto

Tämä lausunto annetaan Etelä-Suomen-, Itä-Suomen-, Lounais-Suomen-, Länsi ja Sisä-Suomen- sekä Pohjois-Suomen aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden (työsuojeluviranomaiset) yhteisenä.

Työsuojeluviranomaiset toteavat hallituksen eduskunnalle antamasta esityksestä työturvallisuuslain muuttamiseksi (HE 306/2022 vp) seuraavaa:

Työsuojeluviranomaiset suhtautuvat osaan esitetyistä muutoksista myönteisesti, ja osaan tietyin varauksin - joskaan eivät niitä vastusta. Pykäläkohtaiset kannat käyvät ilmi työsuojeluviranomaisten jo säädösvalmisteluvaiheessa STM:lle 25.8.2022 antamasta lausunnosta (dnro LSSAVI/12791/2022, lausunto liitteenä + sisältö alla kursiivilla).

> *"**1. Yleiset huomiot esityksestä***
>
> *Työsuojeluviranomainen katsoo, että nykyiselläänkin työturvallisuuslain mukaan työantajan on otettava huomioon kaikki työtekijän terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat tekijät mm. vaarojen selvittämisen ja arvioinnin yhteydessä. Muutosesityksessä esitettävät tarkentavat tekijät (esimerkkinä ikääntyminen) voivat aiheuttaa tilanteen, jossa laissa mainitsemattomat asiat jäävät työpaikalla vähemmälle huomiolle, esimerkkeinä ergonomia ja kemialliset tekijät. Nykyisen työturvallisuuslain perusteluissa ja lain 10 §:ssä on jo mainittu huomiotavaksi työntekijän henkilökohtaiset edellytykset sekä työntekijän ikä. Näin ollen työsuojeluviranomainen katsoo, että sana ikääntyminen ei tuo säädösmuutoksella tavoiteltua lisäarvoa.*
>
> *Työsuojeluviranomainen kannattaa kohdan 4 muutosta; esityksen uusi*

muotoilu tarkentaa työnantajan asiaan liittyvää velvollisuutta. Työsuojeluviranomaisen mielestä 10 §:n esitetyt muutokset eivät ole yhteismitallisia nyt esitetyn 14 §:n sisällön suhteen. 10 §:ssä tarkemmin yksilöidyt asiat eivät sellaisinaan näyttäydy 14 §:n tekstimuodossa.

Työsuojeluviranomainen haluaa korostaa, että ikääntymisen huomioinen ja siten yli 55-vuotiaiden työllistymisen esteiden poistaminen työelämässä on kannatettava asia. Yksittäisten säädösmuutosten sijaan olisi tärkeä varmistaa, että yhteiskunnan työelämän asiantuntijaorganisaatiot ja viranomaisvalvonta tukevat tavoitetta eri tavoilla tapahtuvan tiedottamisen, muun työpaikoille tapahtuvan ohjauksen ja valvonnan sekä muun yhteiskunnallisen vaikuttamisen avulla.

2. Työantajan yleinen huolehtimisvelvoite (8 §)

Työnantajan yleiset velvoitteet on avattu hallituksen esitystekstissä varsin kattavasti, kun säädöksen sisältö ymmärretään ja otetaan käyttöön työpaikan toiminnassa. 8 § 4. mom. perusteluteksteihin voisi lisätä toimintakyvyn muutos, joka avaisi työnantajan velvollisuutta tarkkailla mm. työntekijän toimintakykyä suunniteltuihin työtehtäviin nähden.

3. Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi (10 §)

Nykyisen säädöksen sisällöstä löytyy osana työnantajan vaarojen selvittämistä ja arviointia työntekijän ikä. Yleisissä huomioissa kirjatuin perustein yksittäisen sanan ikääntyminen lisääminen säädökseen voi aiheuttaa työpaikoilla epätietoisuutta muiden haitta- ja vaaratekijöiden selvittämisessä ja arvioinnissa. Edellä kirjatuin perustein 10 §:n 4. momentin tarkennukset ovat kannatettavia.

4. Työntekijälle annettava opetus ja ohjaus (14 §)

Nykyinen työturvallisuuslainsäädäntö (8 § ja 10 §) edellyttää, että työntekijän yksilölliset erot esim. ikä tai kielitaito otetaan huomioon opetusta tai ohjausta annettaessa. Työsuojeluviranomainen katsoo, että henkilökohtaisten edellytysten lisääminen 14 §:n tekstiin ei ole tarpeen.

5. Erityistä vaaraa aiheuttava työ (11 §) ja yötyö (30 §)

Työsuojeluviranomainen katsoo, että 11 §:n muutos on tarpeellinen ja täydentää jo voimassa olevaa lainsäädäntöä. 30 §:n muutokseen asetuksenantovaltuuden lisäämisestä työsuojeluviranomaisella ei ole lausuttavaa.

6. Esityksen vaikutukset

Muutosesitykset eivät sinällään ole muuttamassa työsuojeluviranomaisen

Työsuojelu

Sosiaali- ja terveysministeriö
Työ ja tasa-arvo-osasto

kirjaamo.stm@gov.fi

Lausuntopyyntö

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi työturvallisuuslain muuttamisesta

1. Yleiset huomiot esityksestä

Työsuojeluviranomainen katsoo, että nykyisellääkin työturvallisuuslain mukaan työantajan on otettava huomioon kaikki työtekijän terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat tekijät mm. vaarojen selvittämisen ja arvioinnin yhteydessä. Muutosesityksessä esitettävät tarkentavat tekijät (esimerkkinä ikääntyminen) voivat aiheuttaa tilanteen, jossa laissa mainitsemattomat asiat jäävät työpaikalla vähemmälle huomiolle, esimerkkeinä ergonomia ja kemialliset tekijät. Nykyisen työturvallisuuslain perusteluissa ja lain 10 §:ssä on jo mainittu huomiotavaksi työntekijän henkilökohtaiset edellytykset sekä työntekijän ikä. Näin ollen työsuojeluviranomainen katsoo, että sana ikääntyminen ei tuo säädösmuutoksella tavoiteltua lisäarvoa. Työsuojeluviranomainen kannattaa kohdan 4 muutosta; esityksen uusi muotoilu tarkentaa työnantajan asiaan liittyvää velvollisuutta. Työsuojeluviranomaisen mielestä 10 §:n esitetyt muutokset eivät ole yhteismitallisia nyt esitetyn 14 §:n sisällön suhteen. 10 §:ssä tarkemmin yksilöidyt asiat eivät sellaisinaan näyttäydy 14 §:n tekstimuodossa. Työsuojeluviranomainen haluaa korostaa, että ikääntymisen huomioinen ja siten yli 55-vuotiaiden työllistymisen esteiden poistaminen työelämässä on kannatettava asia. Yksittäisten säädösmuutosten sijaan olisi tärkeä varmistaa, että yhteiskunnan työelämän asiantuntijaorganisaatiot ja viranomaisvalvonta tukevat tavoitetta eri tavoilla tapahtuvan tiedottamisen,

muun työpaikoille tapahtuvan ohjauksen ja valvonnan sekä muun yhteiskunnallisen vaikuttamisen avulla.

2. Työantajan yleinen huolehtimisvelvoite (8 §)

Työnantajan yleiset velvoitteet on avattu hallituksen esitystekstissä varsin kattavasti, kun säädöksen sisältö ymmärretään ja otetaan käyttöön työpaikan toiminnassa. 8 § 4. mom. perusteluteksteihin voisi lisätä toimintakyvyn muutos, joka avaisi työnantajan velvollisuutta tarkkailla mm. työntekijän toimintakykyä suunniteltuihin työtehtäviin nähden.

3. Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi (10 §)

Nykyisen säädöksen sisällöstä löytyy osana työnantajan vaarojen selvittämistä ja arviointia työntekijän ikä. Yleisissä huomioissa kirjatuin perustein yksittäisen sanan ikääntyminen lisääminen säädökseen voi aiheuttaa työpaikoilla epätietoisuutta muiden haitta- ja vaaratekijöiden selvittämisessä ja arvioinnissa. Edellä kirjatuin perustein 10 §:n 4. momentin tarkennukset ovat kannatettavia.

4. Työntekijälle annettava opetus ja ohjaus (14 §)

Nykyinen työturvallisuuslainsäädäntö (8 § ja 10 §) edellyttää, että työntekijän yksilölliset erot esim. ikä tai kielitaito otetaan huomioon opetusta tai ohjausta annettaessa. Työsuojeluviranomainen katsoo, että henkilökohtaisten edellytysten lisääminen 14 §:n tekstiin ei ole tarpeen.

5. Erityistä vaaraa aiheuttava työ (11 §) ja yötyö (30 §)

Työsuojeluviranomainen katsoo, että 11 §:n muutos on tarpeellinen ja täydentää jo voimassa olevaa lainsäädäntöä. 30 §:n muutokseen asetuksenantovaltuuden lisäämisestä työsuojeluviranomaisella ei ole lausuttavaa.

6. Esityksen vaikutukset

Muutosesitykset eivät sinällään ole muuttamassa työsuojeluviranomaisen valvontaroolia. Lain muutosesityksen taustalla oleviin tavoitteisiin voidaan valvonnan lisäksi vaikuttaa esim. neuvonnan ja ohjauksen sekä sidosryhmäyhteistyön keinoin.

Lakimies, johtajan sijainen Petra Saarenmaa

Ylitarkastaja Nina Holm

Tiedoksi johtaja Markku Rautio, ISAVI
johtaja Eerik Tarnaala, ESAVI
johtaja Riitta Sulameri, LSAVI
vt. johtaja Hanna-Kaisa Rajala, PSAVI
johtaja Tuija Vähänen-Koivuluoma, LSSAVI

valvontaroolia. Lain muutosesityksen taustalla oleviin tavoitteisiin voidaan valvonnan lisäksi vaikuttaa esim. neuvonnan ja ohjauksen sekä sidosryhmäyhteistyön keinoin."

Johtaja Eerik Tarnaala

LIITE: Lausunto LSSAVI/12791/2022 STM:lle hallituksen esityksestä työturvallisuus-lain muuttamiseksi, 25.8.2022